

דוח TCFD לשנת 2023

בנק דיסקונט

דיסקונט
רוצים אותך יותר

תוכן עניינים

1. מבוא	3
1.1 אודות בנק דיסקונט	
1.2 על אודות הדוח	
2. ממשל תאגידי בתחום האקלים	3
2.1 תפקיד הדירקטוריון	
2.2 תפקיד ההנהלה בניהול סיכוני האקלים בבנק	
3. אסטרטגיה	6
3.1 יישום התפיסה האסטרטגית לתחום האקלים	
3.2 קידום הזדמנויות בתחום האקלים	
3.3 עמידות הבנק לסיכוני אקלים	
4. ניהול סיכונים	10
4.1 גורמי סיכון אקלים מהותיים והשפעתם על פעילות הבנק	
4.2 זיהוי והערכת סיכוני אקלים בבנק ואופן ניהולם	
4.3 שילוב ניהול סיכוני אקלים כחלק ממערך ניהול הסיכונים הכולל בבנק	
5. מדדים ויעדים	15
5.1 מדדים בשימוש הבנק לניטור ומעקב אחר סיכונים והזדמנויות הקשורים לשינויי אקלים	
5.2 טביעת הרגל הפחמנית של הבנק	
6. נספחים	20
6.1 אינדקס TCFD	

1. מבוא

1.1 אודות בנק דיסקונט

בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") התאגד בארץ ישראל בשנת 1935 כחברה ציבורית. משרדי הבנק שוכנים בקמפוס במתחם האלף בראשון לציון שהוקם לאחרונה, ואליו עבר מטה הבנק בהדרגה במהלך שנת 2023. המבנה, "הקמפוס הירוק", מאכלס את הבנק ואת בנק מרכנתיל דיסקונט, שבבעלותו המלאה של הבנק.

הבנק מספק ללקוחותיו שירותים בנקאיים מקיפים בכל תחומי הפעילות הפיננסית, באמצעות רשת של 100 סניפים, לצד שירותי בנקאות ישירה ובנקאות דיגיטלית. הבנק מציע שירותים למגדרי לקוחות שונים, לרבות משקי בית, עסקים קטנים וזעירים, לקוחות הבנקאות הפרטית, עסקים גדולים ועסקים בינוניים.

לבנק חברה בת בנקאית בישראל - בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "בנק מרכנתיל דיסקונט"), שהוא בנק מסחרי המשרת את לקוחותיו בכל תחומי הפעילות הפיננסית. בנוסף, לבנק מספר חברות בנות נוספות בישראל, לרבות חברת "כרטיסי אשראי לישראל בע"מ" העוסקת בשירותי אשראי, סליקה ותשלומים; חברת "פייבוקס בע"מ" המספקת שירותי תשלומים דיגיטליים, חברת דיסקונט קפיטל בע"מ העוסקת בהשקעות ריאליות וחיתום; וחברת "גריןלנד פתרונות פיננסיים בע"מ" שתעסוק במתן אשראי צרכני ואשראי לעסקים קטנים ובינוניים.

הפעילות הבינלאומית של קבוצת דיסקונט מתבצעת באמצעות אי די בי ניו יורק, חברת בת בנקאית בארה"ב. אי די בי ניו יורק הינו הבנק היחיד בבעלות ישראלית מלאה הפועל בארה"ב ומפעיל כיום סניפים באזור ניו יורק, בפלורידה ובקליפורניה. לבנק זה נציגות באמריקה הלטינית ובישראל. הפעילות הבינלאומית מתאפיינת כפעילות עסקית-מסחרית ובנקאות פרטית.

1.2 על אודות הדוח

דוח זה סוקר את פעילותו של בנק דיסקונט בניהול היבטי האקלים, ואת הסיכונים וההזדמנויות בתחום זה, במסגרת פעילותו העסקית. הדוח נכתב בהתאם למסגרת הדיווח של ה-TCFD (Recommendations of the Task Force on Climate-related Financial Disclosures), על 11 סעיפיו. דיווח זה מהווה דיווח משלים לדוח סביבה, חברה וממשל של הבנק, ומספק מידע מעמיק ונרחב ביחס לנושא האקלים.

הדוח מתייחס לבנק דיסקונט בלבד, ולא לחברות הבת, למעט במקומות בהם צויין במפורש אחרת. הכוונה היא להרחיב את התכולה בהדרגה. הכנת דוח זה, הראשון מסוגו עבור הבנק, מהווה אבן דרך משמעותית עבור הבנק, כחלק מתהליכי ההקמה והתפעול של מערך ניהול הסיכונים וההזדמנויות בתחום האקלים שהחלו בבנק לפני מספר שנים. הדוח מפרט את מאמצי הבנק לזיהוי וניהול הסיכונים וההזדמנויות בתחום האקלים, ומתוארות בו הפעילויות לשילוב ניהול הסיכונים וההזדמנויות האמורים בפעילות העסקית של הבנק. לצד זאת, הדוח מפרט גם פעולות מתוכננות לביצוע על ידי הבנק, בהתאם לרגולציה ולפרקטיקות בתחום המקובלות בעולם.

בדוח נכללים נתונים אודות השפעות הפעילות העסקית והביצועים האקלימיים של הבנק. נתונים אלו משקפים את תמונת המצב ליום 31 בדצמבר 2023. התהליכים המתוארים בדוח החלו ברובם בשנת 2022 והם ממשיכים להתפתח באופן הדרגתי. באופן טבעי, כיוון שתחום האקלים הוא תחום מתפתח בישראל, אופן ניהול הנתונים והיקף זמינותם צפויים להשתנות בשנים הקרובות. בהתאם, ייתכנו שינויים באופן הצגת חלק מהנתונים בדוחות הבאים, במתודולוגיות החישוב של חלק מהמדידים, ובתוצאות המוצגות עקב הרחבת ודיוק יכולות המדידה של הבנק.

יצוין כי לא נקבעה מתודולוגיה אחידה למדידת ההשפעות בתחום זה, ועל כן יש לנקוט משנה זהירות בהשוואות בין ההשפעות המדווחות על ידי תאגידים בנקאיים שונים.

2. ממשל תאגידי בתחום האקלים

שינויי האקלים כבר נותנים אותותיהם על הכלכלה הגלובלית והמקומית, ודוחות סיכונים גלובליים מזהים את משבר האקלים והשלכותיו כאחד האיומים המרכזיים על הכלכלה בשנים הקרובות. לצד מאמצים ניכרים לצמצום הסיכונים האפשריים באמצעות צעדים למיתון שינויים אלו, על תאגידים פיננסיים לפעול להתמודד עם השלכות הצפויות של שינויי האקלים על פעילותם העסקית.

בדומה לתחומים עסקיים אחרים, הבנק גיבש מבנה ממשל תאגידי לתחום האקלים, שמאפשרים לקבוע אסטרטגיה בנושא, לנהל סיכונים, לעקוב אחר מדדי ביצוע, ולהציב יעדים בצורה אפקטיבית. מבנה הממשל שגובש תואם את הוראות האסדרה בישראל, והפרקטיקות המקובלות בעולם.

מבנה הממשל התאגידי נועד לאפשר ניהול אפקטיבי של סיכוני אקלים בשלושת קווי ההגנה בבנק, מיצוי מיטבי של הזדמנויות האקלים בבנק, והגדרת הקצאה ברורה של תחומי אחריות בקרב שדרת הניהול, עם חלוקת אחריות וסמכויות בין הנהלת הבנק, היחידות העסקיות הרלוונטיות והדירקטוריון. מבנה הממשל התאגידי מתאפיין בשיתוף פעולה חוצה חטיבות בבנק, אשר נתמך על ידי הגדרת תחומי אחריות וסמכויות ברורים, לצד הקצאת משאבים ניהוליים, במטרה לאפשר ניהול איכותי של תחום האקלים באופן המוטמע בפעילות העסקית השוטפת.

מבנה הממשל התאגידי בתחום האקלים:

דירקטוריון הבנק		
פיקוח והתוויית מדיניות ככל הפעילויות הקשורות ל-ESG, לרבות אקלים וניהול סיכוני אקלים.		
ועדת ניהול סיכונים	ועדת ביקורת	
פיקוח על מסגרות ניהול הסיכונים, על השילוב של סיכוני האקלים במסגרות ניהול הסיכון השונות, על אפקטיביות תהליכי ניהול הסיכונים, ועל מדדי החשיפה לסיכונים השונים	פיקוח על פעילות מערך הביקורת הפנימית בהקשרי ביקורת על סיכוני אקלים	
הנהלת הבנק		
אחריות על הוצאה לפועל של תהליכים ופעילויות הקשורות לאקלים, לרבות ניהול סיכוני אקלים		
ועדת היגוי אקלים (ועדה פנימית בבנק)		
הועדה אמונה על הובלה, תכלול והסדרה של תחום האקלים בבנק. הוועדה תתמוך בהסדרה והבניית הפעילות בתחום. בראש הוועדה עומד ראש חטיבת אסטרטגיה וכספים הובלה מקצועית: מנהלת ESG, חטיבת אסטרטגיה וכספים + מנהל סיכוני אקלים, חטיבת ניהול סיכונים		
החטיבה העסקית, החטיבה הקמעונאית וחטיבת שוקים פיננסיים	חטיבת ניהול סיכונים	חטיבת אסטרטגיה וכספים
קו הגנה ראשון בנושא סיכוני אקלים. אחריות לניהול הסיכון במסגרת הפעילות השוטפת, לצד מיצוי ומינוף הזדמנויות	קו הגנה שני בנושא סיכוני אקלים. אחריות על תכלול וקידום תהליכי ניהול הסיכון בקו הראשון	תכלול המאמצים הרוחביים בבנק בתחום האקלים, בדגש על קידום אסטרטגיית האקלים של הבנק, ואחריות על יצירת הידע הארגוני ותהליכי המדידה והגילוי בתחום.

2.1 תפקיד הדירקטוריון

דירקטוריון הבנק הינו הגוף האחראי על התוית גישת הבנק לתחום האקלים, ומפקח על האופן בו התחום מנוהל בבנק. זאת, בדומה להיבטים עסקיים אחרים בבנק. פיקוח הדירקטוריון על נושאים הקשורים לאקלים מאפשר, בין היתר, הערכת וניהול השפעות האקלים על האסטרטגיה העסקית והפעילות השוטפת של הבנק.

הדירקטוריון אחראי על אישור מסמכי המדיניות העוסקים בהיבטי אקלים בבנק, לרבות מדיניות סיכוני האקלים. בנוסף, הדירקטוריון מפקח על יישום מגוון התהליכים והמנגנונים לניהול היבטי האקלים, במסגרת דיונים ייעודיים של הדירקטוריון וועדותיו, הן ביחס לנושא האקלים, והן במסגרת דיונים בנושאים שונים הנוגעים גם לתחום האקלים, לרבות ניהול הסיכונים בבנק, דיוני ועדת אשראי, קביעת התיאבון לסיכון, ופיקוח על תהליך ה-ICAAP.

נוסף על הפיקוח בדירקטוריון במליאתו, ועדת ניהול סיכונים היא ועדת הדירקטוריון האחראית לפקח על התחום, והיא מוסמכת לדון ולהמליץ לדירקטוריון בכל נושא הקשור לאסטרטגיה הכוללת של הסיכונים, למדיניות ניהול הסיכונים והחשיפה לסיכונים בבנק ובקבוצה. במסגרת זו תפקיד הוועדה הינו לבקר ולפקח על האופן שבו ההנהלה מיישמת את אסטרטגיית הסיכון הכוללת, לרבות תיאבון הסיכון, כפי שהותוו על ידי הדירקטוריון וכן לדון בהיקף החשיפה לסיכונים השונים ומגבלות חשיפה; היערכות ארגונית וממשל תאגידי ליישום אסטרטגיית הסיכון, לניהול ובקרת חשיפות וכן עדכון נוהלי הדירקטוריון, בתחום ניהול הסיכונים¹.

על מנת להבטיח פיקוח אפקטיבי, ויצירת בסיס ידע רלוונטי בדירקטוריון, הדירקטוריון מקבל דיווחים עיתיים אודות חשיפת הבנק לסיכוני אקלים ומיצוי הזדמנויות אקלים, כחלק משגרות הדיווח הקבועות לצד דיווחים ייעודיים בנושא. הבנק שואף להגביר ולהעמיק את הדיווחים בנושא, ככל שיבשילו תהליכי ניהול הסיכונים וההזדמנויות.

כלי פיקוחי נוסף של הדירקטוריון בנושא סיכוני האקלים הוא מערך הביקורת הפנימית של הבנק. מערך הביקורת הפנימית, כקו הגנה שלישי, מוודאת באופן בלתי תלוי כי תהליכי ניהול הסיכונים בקו הראשון והשני מיושמים באופן אפקטיבי ונאות.

1 להרחבה על פעילות הוועדה, ראו את דוח סביבה, חברה וממשל של הבנק לשנת 2023, פרק 9.

2.1.1 דיוני דירקטוריון בנושאי סיכונים אקלים

דיונים על נושאים בתחום האקלים מתבצעים בדירקטוריון ו/או בוועדות הדירקטוריון הרלוונטיות, ובפרט בוועדה לניהול סיכונים אשר ממונה להיות הגורם האחראי בדירקטוריון על פיקוח על תחום האקלים, וכן במסגרת דיוני ועדות האשראי וההשקעות, במקרים בהם סיכונים אקלים מהווים שיקול משמעותי בדיון. דיונים בנושא מתבצעים הן כדיונים נפרדים וייעודיים לנושא, והן כחלק מדיונים בנושאים אחרים משיקים (כגון סיכונים שונים, תהליכי מתן אשראי, פיתוח עסקי, תפעול, דיגיטליזציה ועוד). בשנת 2023 קיים דירקטוריון הבנק מספר דיונים בנושאי סביבה, חברה וממשל, בהם עלו לדיון גם היבטים הקשורים לסיכונים ולהזדמנויות בתחום האקלים. בנוסף, במהלך השנה גובשה מדיניות ניהול סיכונים אקלים של הבנק, אשר אושרה באופן סופי בדירקטוריון בתחילת שנת 2024.

2.2 תפקיד ההנהלה בניהול סיכונים אקלים בבנק

ראש חטיבת אסטרטגיה וכספים אמון על ניהול תחומי ה-ESG לרבות תחום האקלים, כאשר יישום האסטרטגיה והליווי המקצועי של הגורמים השונים בבנק מתבצע על ידי מנהלת ה-ESG בבנק. במישור ניהול סיכונים אקלים, לרבות כלל ההיבטים הנוגעים ליישום הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 2345², הגורמת הבכירה הממונה בבנק הינה מנהלת הסיכונים הראשית וראשת חטיבת ניהול סיכונים. חטיבת ניהול הסיכונים אמונה על תכלול כלל ההיבטים הנוגעים לניהול סיכונים אקלים בבנק, הטמעתם במסגרות ניהול הסיכונים, והציות להוראות הרגולציה הרלוונטיות. לצורך כך, הוקמה באגף ניהול סיכונים שבחטיבת ניהול סיכונים פונקציה ייעודית לנושא האמונה על ניהול סיכונים אקלים וסביבה כקו הגנה שני. במקביל, מנהלי החטיבות העסקיות אמורים, כקו הגנה ראשון, על ניהול בפועל של הסיכון והאינטגרציה שלו בתהליכי העבודה השוטפים שתחת אחריותם. החל משנת 2022, החל הבנק להסדיר באופן משמעותי את עיסוקו בתחום האקלים. בהתאם, ובהלימה לתחום מתפתח בבנק ובמשק הישראלי, תהליכי העבודה עדיין מצויים בשלבי הטמעה, והם צפויים להמשיך ולהתפתח בעתיד בהתאם להתפתחות הפרקטיקה בארץ ובחול.

2.2.1 חלוקת האחריות בין היחידות הארגוניות השונות בבנק ביחס לניהול היבטי אקלים

- **היחידות העסקיות (החטיבה העסקית, החטיבה הבנקאית וחטיבת שווקים פיננסיים)** אמונות על הגיבוש ועל היישום של מנגנונים מגוונים לזיהוי, הערכה וניהול סיכונים אקלים בקו הגנה ראשון, בהתאם לרמת החשיפה, תיאבון הסיכון של הבנק והפרקטיקות המובילות לניהול הסיכונים השונים. בנוסף, היחידות העסקיות אחראיות על הדיווח לחברי ההנהלה הרלוונטיים על כלל הסיכונים והפעולות הקשורות לסיכונים אקלים בפעילותם. היחידות העסקיות מובילות כיום את תהליכי הזיהוי, המימוש וניהול ההזדמנויות העסקיות הקשורות לשינויי האקלים בפעילות המימון וההשקעות. בהמשך, כלל המערכים העסקיים יתחזקו את המתודולוגיות לזיהוי והערכת סיכונים, ויעדכנו את הנהלים לניהול וגידור סיכונים אקלים, בהתאם לעניין ולצורך.
- **אגף ניהול סיכונים בחטיבת ניהול הסיכונים** מהווה קו הגנה שני לניהול סיכונים אקלים, ומתכלל תחום ניהול סיכונים אקלים בבנק. בין תפקידיו פיתוח ועדכון מדיניות, תהליכים ונוהלי עבודה, הכוונה של בניית המתודולוגיות להערכת וניהול הסיכון בקו הראשון ומעקב אחר היישום בפועל. בנוסף, אחראי האגף על תחום ניתוחי התרחישים ומבחיני קיצון בהקשרי אקלים, ושילוב סיכונים אקלים בתהליך ה-ICAAP. האגף מרכז הדיווחים השוטפים והתקופתיים אודות סיכונים אקלים לגופי הממשל התאגידי של הבנק.
- **יחידת ESG בחטיבת האסטרטגיה**, אמונה על תכלול ופיתוח תחום האקלים בבנק והנעת תהליכים רחביים לקידום התחום בחטיבות הבנק השונות, וקידום הטמעתו בתהליכים העסקיים השונים, בדגש על ההיבטים האסטרטגיים הנוגעים למיציא הזדמנויות וקידום מוצרים חדשים, כמו גם ליווי מקצועי של הגופים העסקיים בקביעת מתודולוגיות ונהלים בתחום. בנוסף, מנהלת ה-ESG בבנק אחראית על תכלול תהליכי המדידה ואיסוף הנתונים בבנק, ועל הדיווחים החיצוניים של הבנק בתחום האקלים במסגרת דוח סביבה, חברה וממשל ודוח ה-TCFD. היחידה מובילה את תהליכי בניית הידע הארגוני בתחום, ניהולו והפצתו. ובהמשך, על שיתוף חברות הבת העיקריות בידע.

2 נב"ת 345 עוסק בניהול סיכונים פיננסיים הקשורים לאקלים, והוא פורסם על ידי בנק ישראל בחודש יוני 2023.

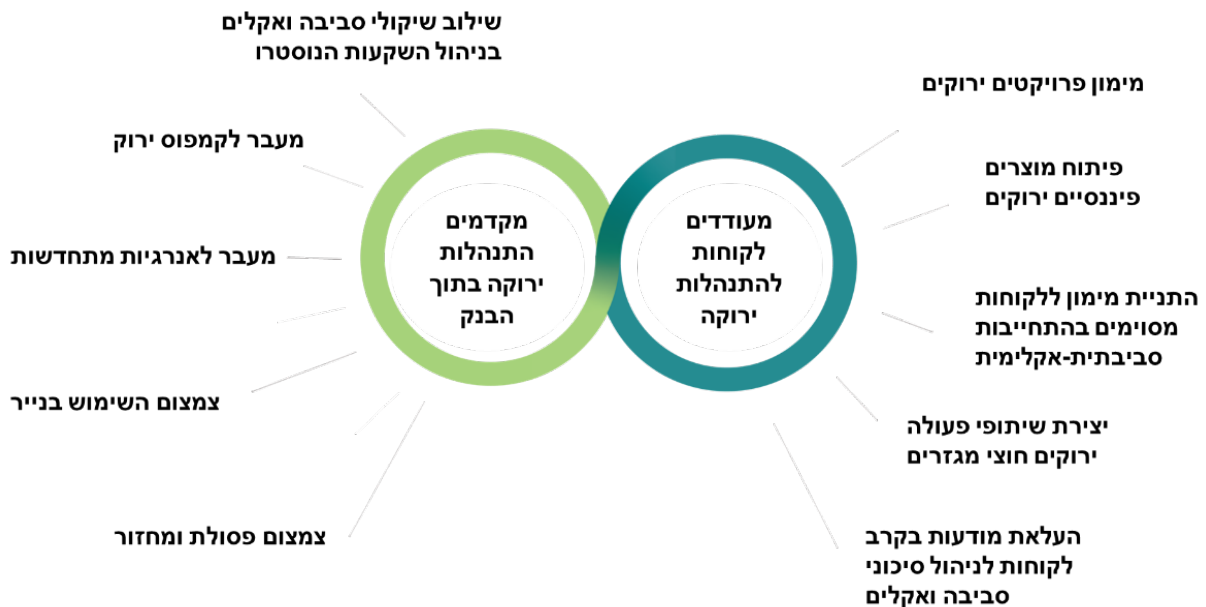
בנוסף, בשנת 2024 הוקמה ועדת היגוי אקלים שממונה על ההובלה, התכלול וההסדרה של תחום האקלים באופן זמני, עד להסדרה והטמעה של התחום בפעילות הבנק. כיוון שנושא האקלים הוא חוצה ארגון, ודורש שיתוף פעולה ותקשורת חוצת חטיבות, לצורך היישום האפקטיבי שלו בבנק, הוועדה תאפשר את הסנכרון ויצירת מסגרת מובנית לשיתוף פעולה אפקטיבי חוצה ארגון. בין תפקידי הוועדה נמנים גיבוש תפיסת אקלים ואסטרטגיה בתחום, אשר ינחו את גישת הבנק למימון בר קיימא, וידוא כי הסיכונים הקשורים לאקלים משולבים באופן שיטתי בתהליכי קבלת ההחלטות בבנק, הפחתת טביעת הרגל הפחמנית של הבנק, ועוד.

3. אסטרטגיה

שינוי האקלים הינו אחד האתגרים הגלובליים המשמעותיים שניצבים בפני הכלכלה והחברה העולמית. שינויים אלו טומנים בחובם הזדמנויות וסיכונים עבור המשק הישראלי, ובכלל זה עבור הבנק. הם מתאפיינים באי ודאות משמעותית נוכח ראשוניות התופעות והתהליכים המתרחשים כיום, ונוכח הקושי לחזות את קצב, היקף ועוצמת ההתפתחות של תופעות אקלימיות בטווחי הזמן השונים. לסיכונים אלו, אשר מתפתחים באופן הדרגתי על פני טווחי זמן שונים (קצר, בינוני, ארוך), נדרשת היערכות מקדימה מצד הבנק לצורך ניהולם בצורה מיטבית.

בשנת 2023, גובשה לראשונה אסטרטגיית ESG לבנק דיסקונט. במסגרת אסטרטגיה זו, שולבו היבטי סביבה ואקלים בשני מישורים. המישור הראשון הוא ההתנהלות הפנימית הירוקה של הבנק, ושילוב שיקולים אקלימיים בתהליכים התפעוליים השוטפים של הבנק. הבנק פועל לשיפור והתייעלות התנהלותו הסיבית תפעולית, בין היתר בעקבות המעבר לקמפוס הירוק של דיסקונט במתחם האלף בראשון לציון. המישור השני הוא קידום ההתנהלות הירוקה בסביבה העסקית הרחבה שהבנק פועל בה ומשפיע עליה. היבט זה כולל את שילוב תחומי האקלים השונים, ההזדמנויות והסיכונים כאחד, בתהליכים העסקיים והפיננסיים השונים, באופן שיאפשר לבנק לייצר השפעה רוחבית על המשק הישראלי ולסייע בקידום המודעות והבשלות הישראלית בנושאי סביבה ואקלים. מסגרת עבודה זו מימדת זו מאפשרת לבנק לממש את ההזדמנויות שהבנק מזהה בתחום האקלים, לצד גידור גורמי הסיכון השונים הנובעים ממשבר האקלים ומהמעבר העולמי לכלכלה דלת פחמן. תפיסה זו מנחה את הבנק לפעול במקביל בשני הצירים - הן הפנימי והן החיצוני.

תפיסת הבנק בתחום האקלים:

3.1 יישום התפיסה האסטרטגית לתחום האקלים³

בכדי להוציא לפועל את התפיסה האסטרטגית של הבנק בתחום האקלים, הבנק קבע בשנת 2023 שורה של יעדים סביבתיים ואקלימיים לשנת 2030, זאת בהתאם למקובל במוסדות פיננסיים ברחבי העולם. הבנק החל בשנת 2023 במעקב אחר התקדמותו ביישום היעדים ובכוונתו לדווח על ההתקדמות כאמור באופן תקופתי, ולכל הפחות אחת לשנה בדוח סביבה, חברה וממשל של הבנק.

יעדים מרכזיים ליישום אסטרטגיית האקלים	מימון עם ערך אקלימי - צמצום ההשפעה הסביבתית הישירה של ניהול סיכוני סביבה ואקלים -
הגדלת היקף המימון לפרויקטים סביבתיים ל-12 מיליארד ש"ח בשנת 2030.	צמצום טביעת הרגל הפחמנית (במכלולים 1, 2 ו-3) ב-40% עד שנת 2030 (ביחס לשנת 2022).
רכיבי ליבה רלוונטיים בתפיסה האסטרטגית	מקדמים להתנהלות ירוקה בתוך הבנק. מעודדים לקוחות להתנהלות ירוקה.
יזמות מפתח לקידום היעדים	<ul style="list-style-type: none"> - קידום מימון של פרויקטים וארגונים בעלי ערך אקלימי-סביבתי; - בחינת אפשרות לפיתוח מוצרי מימון ירוקים חדשניים. - הקמת קמפוס דיסקונט וקידום בנייה - החלפת צי הרכב לכלי רכב היברידיים וצמצום נסועה; - הקצאה של כ-2.3 מיליון ש"ח לטובת התייעלות אנרגטית בסניפים ובמטה; - בחינת אפשרויות לצריכת חשמל ממקורות מתחדשים.

מידע צופה פני עתיד. היעדים המרכזיים שהובאו לעיל משקפים את תוכניות הבנק וכוונותיו, בשים לב למידע המצוי בידיו במועד הכנת הדוח באשר להתפתחות ענף הבנקאות ולאי ודאות הכרוכה בתכנון לטווח של מספר שנים. שינויים מהותיים בסביבה הכלכלית והרגולטורית או במצב הגיאוגרפי פוליטי או הביטחוני והתפתחויות טכנולוגיות, שאינם בשליטת הבנק, עשויים להביא לשינוי ביכולת להוציא לפועל את תוכניות הבנק הקיימות במועד פרסום הדוח. להגדרת המונח "מידע צופה פני עתיד", ראו "נספח מס' 4 - מילון מונחים" בדוח שנתי 2023 של הבנק.

3.2 קידום הזדמנויות בתחום האקלים

כחלק מההתמודדות העולמית עם משבר האקלים, מתקיים ברחבי העולם מאמץ נרחב להפחתת פליטות גזי חממה הנובעות מפעילות כלכלית. מאמץ זה לקידום כלכלה דלת פחמן, לרבות בתחומי האנרגיה, התחבורה, החקלאות והפסולת, תוך הנעת תהליכי התייעלות ופיתוחים טכנולוגיים מואצים, מייצר לבנק דיסקונט הזדמנויות לסייע ללקוחותיו לעבור לכלכלה דלת פחמן, באמצעות מימון של פרויקטים ותהליכים עסקיים ותפעוליים הדרושים נדרשים לשם כך, וכך לקדם פעילות עסקית כלכלית וירוקה יותר.

המעבר לכלכלה דלת פחמן מצריך התאמות עסקיות נרחבות, לרבות: פיתוח והטמעת טכנולוגיות מתקדמות ויעילות אנרגטית, קידום שימוש באנרגיות מתחדשות, והתאמת הפעילות העסקית לדרישות השוק והרגולציות המשתנות. במקביל, הפירמות השונות נדרשות לבצע התאמות ולהיערך להתמודדות עם השינויים הפיזיים הצפויים ואירועי הקיצון האקלימיים, באמצעות השקעה במו"פ, הגברת חסינות שרשראות האספקה ושיפוח נכסים לצורך הפיכתם לעמידים יותר. התאמות אלו מהוות הזדמנות לבנק לתמוך בלקוחותיו ולסייע להם במימון והתאמת פעילותם לסביבה העסקית המשתנה.

לצד זאת, הבנק מזהה גם הזדמנויות עסקיות משמעותיות בתחומי התייעלות התפעולית, במסגרת התהליכים המבוצעים בבנק לצורך שיפור ביצועי הסביבתיים וצמצום טביעת הרגל הפחמנית שלו. הבנק פועל לממש את ההזדמנויות השונות בתחום זה, במטרה לייצר ערך משותף עסקי וסביבתי.

3 מעבר לאנרגיות מתחדשות נמצא כיום בבחינת היתכנות.

3.2.1 מעודדים לקוחות להתנהלות ירוקה

3.2.1.1 מימון פרויקטים ירוקים

מימון פרויקטים ירוקים ומתן אשראי ירוק מהווים עבור הבנק לא רק ערך אלא גם הזדמנות עסקית משמעותית והם חלק אינטגרלי בקידום מחויבותו של דיסקונט לתמיכה בלקוחותיו להתנהלות ירוקה יותר. במסגרת זאת, הבנק פועל להגדלת יתרת המימון לפרויקטים סביבתיים ל-12 מיליארד ש"ח עד שנת 2030.

בשנת 2023 עמד היקף האשראי הסביבתי של בנק דיסקונט על כ-8.8 מיליארד ש"ח⁴

תחבורה נקייה	אנרגיות מתחדשות	טיפול במים ושפכים	מחזור וטיפול בפסולת	בנייה ירוקה	פיתוח חקלאות מקיימת וציוד חקלאי
39%	29%	13%	8%	6%	5%

על מנת לייצר שקיפות ושפה משותפת בדבר מימון "ירוק", בשנת 2022 גובשה בבנק לראשונה מתודולוגיה למיפוי ולסיווג אשראי שמוענק לקידום היבטים סביבתיים ולצמצום השפעות על שינוי אקלים. המתודולוגיה נבנתה בהתאם לעקרונות מימון ירוק של ארגון ICMA, על פי מתודולוגיות מקובלות בעולם ובסיוע של חברת ייעוץ חיצונית. המתודולוגיה כוללת בחינה של מימון פרויקטים בעלי ערך סביבתי ומימון לחברות שעיקר פעילותן היא ביצוע פרויקטים סביבתיים, לצד מימון של פרויקטים להתייעלות סביבתית ואקלימית בחברות אחרות. מתודולוגיה זו מעוגנת במדיניות האשראי של הבנק.

מסגרת המימון הירוק של בנק דיסקונט:

תחומי המימון הירוק בבנק דיסקונט	תחומי פעילות בענף
תחבורה נקייה	חברות העוסקות בבניית תשתיות לתחבורה ציבורית והפעלת שירותי תחבורה להסעת המונים; מימון רכישת כלי רכב חשמליים והקמת תשתיות תומכות.
אנרגיות מתחדשות	חברות הפועלות בתחומי הייצור, הקמה, ותפעול של אתרים לייצור אנרגיות מתחדשות, בדגש על חברות בתחום האנרגיה הסולרית; פרויקטים להקמת אתרים סולריים על נכסים פרטיים או עסקיים.
טיפול במים ושפכים	חברות העוסקות בניהול משק המים בישראל, לרבות מתקני התפלה ותשתיות הולכה, וכן חברות המפעילות אתרים לטיפול בשפכים.
מחזור וטיפול בפסולת	חברות העוסקות בהפעלת אתרים ומערכים של טיפול נאות בפסולת ומניעת זיהומים הנוצרים עקב אי טיפול בפסולת, בדגש על פעילות לצמצום הטמנת פסולת והשקעה בטיפולים אלטרנטיביים, דוגמת מחזור.
בנייה ירוקה	מימון פרויקטים לבנייה, שיפוץ ותפעול של בניינים העומדים בתקני בניה ירוקה מובילים ⁶
פיתוח חקלאות וציוד חקלאי	מימון רכישת והתקנת כלים לחקלאות מקיימת, חסכונית ומדויקת, בדגש על פעילות בשוקים מתפתחים ופיתוח בינלאומי

הבנק שם דגש מיוחד על העמדת מימון בתחום האנרגיה הסולרית, עקב ראייתו את התחום כמנוע צמיחה אנרגטי, אקלימי ועסקי משמעותי עבור המשק הישראלי. לבנק מדיניות ייחודית למימון פרויקטים סולאריים, המגדירה את תנאי העמדת האשראי במתקנים שונים (לפי סוגי המערכות, הלוחים והבעלות), והבקות הנדרשות מצד הבנק והלווה. על אף הסיכונים הפיננסיים הייחודיים, המדיניות הייעודית תומכת במימון מתקנים אלו במגוון כלים, כגון שיעור מימון מוגדל.

4 יתרות אשראי ליום 31 בדצמבר 2023.

5 הבנק השתמש לצורך הגדרת הפרויקטים הירוקים בתקן Green Bond Principles, אשר על אף שנוצר עבור מימון באמצעות אג"ח, אומץ על ידי הבנקים המובילים בעולם וארגוני גלובליים בתחום המימון האשראי גם כתקן מסדיר להלוואות.

6 לצורך סיווג מימון כאשראי ירוק בתחום זה, על המבנה להיות מוסמך ברמת שני כוכבים לפחות בתקן הישראלי לבניה ירוקה (ת"י 5281), או להיות מוסמך לתקן הבניה הבינלאומי המוביל LEED.

יתרת האשראי של הבנק לפרויקטי תשתית סביבתיים ולאנרגיה מתחדשת הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2023 ב-2,404 מיליון ש"ח

3.2.1.2 שילוב שיקולי ESG ואקלים ביעוץ השקעות

מערך ייעוץ ההשקעות של הבנק משלב שיקולי ESG, ובכללם שיקולי אקלים, במסגרת פעילותו, וכחלק מהיעוץ ללקוחות. הבנק מציג דירוגי ESG של קרנות נאמנות וקרנות סל, שהם המוצרים המרכזיים בהם משקיעים לקוחות הבנק. הדירוגים מוצגים באמצעות יועצי ההשקעות ללקוחות המעוניינים בכך, באופן המאפשר ללקוחות לקבל החלטות המבוססות גם על שיקולי ESG.

3.2.2 מקדמים התנהלות ירוקה בתוך הבנק

כתאגיד המספק שירותים פיננסיים, השפעותיו הסביבתיות הישירות של הבנק נובעות בעיקר מצריכת אנרגיה - חשמל, דלק ונסועה, ומצריכת חומרים משרדיים. לפיכך ממקד הבנק את מאמציו בניהול, במדידה ובניטור, ובחיסכון והתייעלות בתחומים אלה. הבנק שואף לצמצם את ההשפעות הסביבתיות הנובעות מפעילותו הישירה ולקדם התנהלות ירוקה בתוך הבנק. במסגרת זו פועל הבנק בשלושה מישורים מרכזיים - קידום התנהלות סביבתית אחראית בכלל יחידות הבנק, צמצום פליטות גזי חממה והתייעלות אנרגטית, והעצמת עובדים להתנהלות סביבתית נכונה יותר. להרחבה נוספת בדבר תהליכים אלו, ראו בפרק "דיסקונט ירוק" בדוח סביבה, חברה וממשל של הבנק לשנת 2023.

המהלכים הסביבתיים המרכזיים של הבנק בשנים האחרונות כללו:

- המעבר של הבנק לקמפוס ירוק, המתוכנן על פי תקנים סביבתיים מחמירים ואשר מאפשר התייעלות אנרגטית, תוך קידום בנייה ירוקה.
- במסגרת המעבר לקמפוס, בין היתר, הושלם פרויקט "בנק ללא נייר"
- צמצום צריכת החשמל, על ידי השקעה רב-שנתית בהתייעלות אנרגטית במגוון מאתרי הבנק, ועידוד יחידות הבנק לחסכון באנרגיה.

ביצועים סביבתיים מרכזיים של הבנק, 2021-2023:

2023	2022	2021	
26.3% ⁷	-2.5%	-3.2%	צמצום טביעת רגל פחמנית תפעולית (ביחס לשנה קודמת)
-14%	-6.2%	-12.8%	צמצום צריכת נייר (ביחס לשנה קודמת)
-17%	-21%	35%	צמצום רכש טונרים למדפסות (ביחס לשנה קודמת)
טון 346	טון 363	טון 296	מחזור נייר
(100% מפסולת הנייר)	(100% מפסולת הנייר)	(100% מפסולת הנייר)	
טון 47	טון 47.6	טון 86.8	מחזור פסולת אלקטרונית
100% מהפסולת האלקטרונית	100% מהפסולת האלקטרונית	100% מהפסולת האלקטרונית	

3.2.2.1 מעבר לקמפוס ירוק וקידום בנייה ירוקה

בשנת 2016 החלה קבוצת דיסקונט בייזום קמפוס דיסקונט בראשון לציון, קמפוס בנקאי ירוק ראשון מסוגו בישראל. הקמפוס מאכלס (החל משנת 2023) את מטה בנק דיסקונט ומטה בנק מרכזי דיסקונט, לרבות מתקני המחשוב של הבנקים. הפרויקט הוא ההשקעה הלא-בנקאית העיקרית של הקבוצה בשנים האחרונות.

⁷ שנת 2023 הייתה בחלקה שנת בנייה בשלבים הסופיים, ובחלקה שנת אכלוס הקמפוס החדש של הקבוצה בראשון לציון. כחלק משלבי הבנייה הסופיים בוצעו בדיקות ושימושים במשאבי חשמל, מים ודלק שאינם לצורך הפעילות השוטפת של הבנק (כדוגמת בדיקות עומסים), שאותם לא ניתן להפריד במסגרת ניטור ואיסוף הנתונים. נוסף על כך, המעבר לקמפוס היה הדרגתי, תוך המשך אחזקה ותפעול של המשרדים הישנים של הבנק. אלה הביאו לעלייה בצריכת החשמל של הבנק בכ-35% ולעלייה כוללת של טביעת הרגל הפחמנית בכ-26% בשנת 2023. עם זאת, הירידה בעצימות הפליטות משקפת התייעלות כוללת ביחס לשטחי הבנק.

קמפוס דיסקונט מתוכנן על פי תקנים סביבתיים מחמירים, תוך התבססות על עקרונות בנייה ירוקה, והוסמך לפי דירוג LEED, דירוג בינלאומי להסמכת מבנים כברי-קיימא וכסביבתיים. זהו המבנה הראשון בארץ שקיבל הסמכה לפי תקן LEED V4 BD&C-New Construction, המרחיב את הדרישות לצבירת הניקוד הנדרש להסמכת GOLD למבנים בבנייה חדשה הכולל מעבר לשלד, מעטפת ומערכות ראשיות של המבנה גם את כל שטחי הפנים.

שילוב מערכת של חזיתות מתקדמות הכוללות תכנון הצללות מובנות ואשר מפחיתות את הצורך בחימום וקירור המבנה בהתאם לעונה, לצד התקנת מערכות מיזוג אוויר המצטיינות ביעילות אנרגטית ותכנון תאורה חסכוני, מקדמים את ההתייעלות האנרגטית של הבנק, וצפויים לתרום באופן משמעותי לצמצום טביעת הרגל הפחמנית שלו.

- לצד המעבר לקמפוס החדש, הבנק בוחן את ההשפעות הסביבתיות גם במבנים הקיימים, כבסיס לקבלת החלטות בתחומי בינוי ונכסים;
- בתהליך הבחירה והתכנון של מבני המטה והסניפים משולבים קריטריונים ירוקים, הן בתכנון ההנדסי והן בבחירת החומרים;
- מתקיימת בקרה סביבתית הכוללת מדידה וניטור של קרינה במבני הבנק.

3.2.2.2 העצמת עובדים להתנהלות מקיימת

הבנק שואף לעודד את עובדיו לקבל החלטות מודעות בנוגע להשפעות האקלימיות של התנהלותם היום יומית והמקצועית. במסגרת זו, כחלק מתכנון ובניית הקמפוס הירוק, הוקמו תשתיות המאפשרות לעובדי הבנק להתנהל באופן יעיל יותר מבחינה סביבתית. ראשית, כחלק מתכנון המבנה, הוטמעו שיקולים של נגישות למגוון חלופות תחבורתיות עבור עובדי הבנק המעודדות הימנעות משימוש ברכבים פרטיים, לרבות רמת נגישות גבוהה לתשתיות תחבורה בין-עירוניות כגון הרכבת, הרכבת הקלה ואוטובוסים, השקעה עירונית בתשתיות דוגמת חניון "חנה וסע", גשר הולכי רגל ושבילי אופניים. זאת לצד ההקמה של חניון אופניים תת-קרקעי הכולל מעליות ייעודיות לאופניים, ומקלחות ולוקרים בסמוך לחניון בקמפוס. שנית, ריכוז מטות החברות בקמפוס קבוצתי אחד, לצד שילוב אמצעים טכנולוגיים לקיום פגישות והדרכות מקוונות, מאפשרים חיסכון של העובדים במשאבי זמן, נסועה ואנרגיה. לבסוף, באפשרותו של הבנק להשתמש בתשתיות הקמפוס הירוק על מנת לעודד את עובדיו לשימוש בכלים רב פעמיים, חיסכון באנרגיה ומחזור.

בנוסף לכך, בכוונת הבנק להעמיק את מודעות העובדים בנושאים הקשורים למשבר האקלים הרלוונטיים לעבודתם המקצועית, ותפקידו של המגזר הפיננסי בקידום פתרונות נרחבים. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בישראל, הבנק גיבש בשנת 2023 תכנית למידה מקצועית, רוחבית ורב שנתית אודות תחום האקלים והשתלבותו בתהליכים הפיננסיים של הבנק, בכלל החטיבות הרלוונטיות העוסקות בניהול סיכונים והזדמנויות בתחום האקלים. בכוונת הבנק להתחיל ביישום את התכנית שנובשה בשנת 2024.

3.3 עמידות הבנק לסיכונים אקלים

במסגרת ההיערכות לפרסום דוח זה, בוצע, לראשונה בבנק דיסקונט, מיפוי ובחינה של תרחיש אקלים על לקוחות הבנק, טרם פרסום תרחיש אחד מטעם בנק ישראל. תרחיש זה, הינו חלק מתרחיש ה-Net-Zero הגלובלי של ה-NGFS, המאופיין בסיכונים מעבר משמעותיים.

במסגרת זו, נבחר תרחיש של הטלת מס פחמן בישראל, סיכון שהינו בעל פוטנציאל התממשות סביר בתקופה הקרובה ואף נבחן כסיכון למערכת הבנקאית על ידי בנק ישראל. התרחיש נבחן אל מול לקוחות מענפי משק עתירי פליטות עקב שריפת דלקים משמעותית. זאת, כיוון שמס הפחמן שהטלתו נבחנת כיום בישראל צפוי להיות מוטל כחלק ממס הבלו (מס על דלקים).

הבנק מנתח את תוצאות התרחיש. יחד עם זאת, ועל מנת להעריך את החסינות של הבנק והאסטרטגיה העסקית שלו באופן סדור, בכוונת הבנק להמשיך ולפתח את יכולותיו בתחום, ולבצע בשנת 2025 ניתוח תרחיש קיצון מורחב, בהתאם להנחיות הרגולציה ולפרקטיקות המקובלות בעולם. ניתוח התרחיש יתייחס לתרחיש אקלים שונים, הן תרחיש רחב בהתאם להמלצות ה-NGFS, והן תרחיש ספציפיים שימצאו על ידי הבנק כאיומי ייחוס רלוונטיים.

4. ניהול סיכונים

בחודש יוני 2023 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין (נב"ת) מס' 345, שעניינה עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים. עקרונות אלו, אשר נכתבו בהתאם לעקרונות ועדת באזל לתחום סיכונים האקלים, מהווים קפיצת מדרגה משמעותית באסדרת ניהול סיכונים אקלים במערכת הבנקאית בישראל. במסגרת ההוראה, נדרשים התאגידים הבנקאיים ליישם תהליכים ארגוניים- תפעוליים לשילוב סיכונים האקלים בתהליכים העסקיים ובמסגרות הניהול של הסיכונים המסורתיים השונים, בהן סיכון האקלים

מהווה גורם סיכון מהותי. העקרונות מתמקדים בניהול סיכונים המבוסס על מגוון רחב של נתונים, איכותניים וכמותיים, שנאספים ממקורות שונים, ומנותחים באופן פרטני ואגרסיבי, בהתאם למתודולוגיות מקובלות, ולרלוונטיות בכל קטגוריית סיכון. הבנק נמצא בתהליך סדר ומתודולוגי לבניית מערך לניהול סיכונים אקלים בהתאם לציפיות הרגולטור ועל פי מתודולוגיות העבודה המקובלות בעולם הבנקאי, תוך התאמתם לשוק הישראלי וצרכי הבנק. זאת, בהתבסס על ממצאי סקר פערים מקיף שביצע הבנק בנושא בשנת 2022. הבנק שואף להמשיך ולהטמיע פרקטיקות מתקדמות לניהול סיכונים אקלים ושילובן במערך ניהול הסיכונים הקיים בבנק. הבנק ממשיך לעשות זאת, תוך התמודדות עם אתגרים מגוונים הקיימים בשוק הישראלי - כגון זמינות ואיכות המידע הקיים ביחס לנתוני וביצועי אקלים רלוונטיים, ורמת הבשלות הנמוכה יחסית של המשק הישראלי בתחום - וכן אתגרים משותפים לכלל העוסקים בתחום, כגון היעדר מידע סטטיסטי היסטורי כמקובל בתהליכי ניהול סיכונים פיננסיים אחרים בבנק.

4.1 גורמי סיכון אקלים מהותיים והשפעתם על פעילות הבנק

בשנים האחרונות עלתה באופן משמעותי המודעות בעולם להשפעות שינויי האקלים על החברה והסביבה, לרבות השפעות מהותיות על הפעילות הכלכלית בכלל ועל המערכת הפיננסית הגלובלית בפרט. בין ההשפעות הללו ניתן למנות פגיעה בהמשכיות העסקית של חברות, פגיעה ישירה בנכסים של חברות ואנשים פרטיים, פגיעה ברישיון החברתי של עסקים מזהמים לפעול ועוד. בנוסף, ישנן השפעות מקרו-כלכליות של תופעות אקלימיות על יציבות המחירים במשק, שוק התעסוקה והמסחר הבינלאומי. המערכת הבנקאית חשופה גם היא לסיכונים הנובעים משינויי האקלים, בין אם במישור דרך הרובד התפעולי, ובין אם באופן עקיף, עקב החשיפה של לקוחות הבנקים ושל נכסים פיננסיים וריאליים, לסיכונים סביבה ואקלים, שעלולים להשליך על יציבותם הפיננסית, ערך הבטוחות שהעמידו ושוי השקעות בהם.

נושא ניהול סיכונים אקלים זוכה בשנים האחרונות למיקוד עסקי, רגולטורי וציבורי גבוה, מתוך הבנה שההתממשות של סיכונים אקלים עלולה להשפיע על גופים פיננסיים, ובמקרים קיצוניים אף להוביל להשפעות גלובליות ומערכתיות. מאסדרים בנקאיים שונים בעולם, לרבות הפיקוח על הבנקים בישראל, גיבשו ופרסמו הנחיות אסדרה כלליות ופרטניות, לבנקים שתחת פיקוחם, בנוגע לחובות גילוי וניהול סיכונים בתחום. בנק דיסקונט נמצא בעיצומו של תהליך סדר ומובנה ליישום הוראות נב"ת 345 העוסק בניהול סיכונים פיננסיים הקשורים לאקלים, ומבוסס על עקרונות באזל בתחום זה. הבנק החל בתהליך היישום עוד בשלב בו הנב"ת היה עדיין טיוטה, וטרם פרסום ההוראה הסופית בחדש יוני 2023 (בתוקף מיוני 2026⁸).

במסגרת זו, בנק דיסקונט כלל את סיכונים האקלים במסגרות הניהול של סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון מוניטין. הבנק בוחן בימים אלו את הכללת סיכונים האקלים במסגרות ניהול הסיכונים של הסיכון התפעולי וסיכון הנדלות.

בדומה לארגונים מובילים בעולם, במגזר הפיננסי ומחוץ לו, בנק דיסקונט משתמש בטקסונומיית סיכונים אקלים מקובלת המחלקת את גורמי הסיכון האקלימיים לסיכונים אקלים פיזיים (הנובעים מהשפעות ישירות של אירועי אקלים קיצון ושינויים אקלימיים הדרגתיים), וסיכונים מעבר (הנובעים מהמעבר הגלובלי לכלכלה דלת פחמן). כל אחת מקטגוריות הסיכון האמורות כוללת מגוון גורמי סיכון ספציפיים, שיש להם השפעות מגוונות על הסיכונים המסורתיים שהבנק מנהל.

סיכונים מעבר - סיכונים הנובעים מההשפעות שצפויות להיות לארגונים עקב המעבר הגלובלי לכלכלה דלת פחמן, במסגרת המאבק בשינויי האקלים. מעבר זה כולל שינויי מדיניות ורגולציה, שינויים טכנולוגיים ושינויים בהעדפות צרכנים. נוסף על כך, שינויים אלו צפויים להוביל להשפעות משמעותיות על הביקוש, ההיצע ויציבות המחירים של מוצרים, סחורות וחומרי גלם.

סיכונים פיזיים - סיכונים שנובעים מההשפעות הישירות של העלייה בהיקף, בתדירות ובעוצמה של אירועי טבע קיצוניים (סיכונים אקוטיים), לצד שינויים הדרגתיים בדפוסי מזג האוויר ושינויים גיאוגרפיים הנובעים מתהליכים אקלימיים מתמשכים הקשורים לשינויי אקלים (סיכונים כרוניים). קבוצת הסיכונים הפיזיים כוללת בין היתר את העלייה ההדרגתית בטמפרטורות, שינוי בדפוסי המשקעים, הידלדלות מקורות מים טבעיים, שחיקת קרקעות, עליית גובה פני הים, אירועי בצורת מוגברים, סופות קיצוניות, שריפות, גלי חום וקור, שיטפונות והצפות, ועוד. גורמי סיכון אלו עלולים לפגוע באופן ישיר בנכסים מוחשיים שונים כגון: קרקעות, מבנים ומלאים (למשל עקב סופות, שריפות, או הצפות). הם גם צפויים להשפיע על המשכיות העסקית של חברות בדרכים שונות (החל מפגיעה בשרשרת אספקה ועד לקשיי גישה של לקוחות לסניפים), ועל הרלוונטיות של מוצרים ומודלים עסקיים שונים (בדגש על תחומים התלויים בקיום תנאים פיזיים מסוימים או תחומים בעלי מאפיינים עונתיים).

8 לבנקים ניתנו במקור שנתיים להיערך לנב"ת, והפיקוח האריך תקופה זו לשלוש שנים, עקב האתגרים שהציבה בפני הבנקים מלחמת "חרבות ברזל". למרות ארכה זו, בכוונת בנק דיסקונט לעמוד בל"ז המקורי ליישום הנב"ת, ולסיים את היערכותו בתוך שנתיים מיום פרסום ההוראה.

על מנת לאפשר ניהול אפקטיבי וצופה פני עתיד, כראוי לסיכון מתפתח ומתגלגל כסיכון האקלים, בנק דיסקונט בוחן טווחי זמנים לזיהוי וניהול סיכונים אקלים. היות והתממשות סיכונים אקלים מאופיינים בטווחי זמנים ארוכים יותר מאשר סיכונים פיננסיים מסורתיים, טווח הזמנים אינו זהה להגדרות טווחי הזמנים כפי שמופיעות בדוחות ניהול סיכונים של הבנק:

טווחי זמנים להתממשות סיכונים אקלים	
קצר	1-2 שנים
בינוני	3-5 שנים
ארוך	+6 שנים

4.2 זיהוי והערכת סיכונים אקלים בבנק ואופן ניהולם

בדומה לבנקים המובילים בעולם ובהתאם לגישת בנק ישראל, גם בנק דיסקונט רואה במשבר האקלים על השלכותיו השונות גורם סיכון המשולב ומעצים את הסיכונים המסורתיים שהבנק מנהל (סיכונים אשראי, סיכונים נזילות, סיכונים שוק, סיכונים תפעוליים, סיכונים מוניטין וכד')⁹. לאור זאת, תהליך זיהוי והערכת סיכונים מהותיים הקשורים לשינויי האקלים כלל ניתוח של ערוצי התמסורת השונים בין השפעות משבר האקלים לבין הפעילות הכלכלית והתפעולית של הבנק, והשפעותיהם הפוטנציאליות על כל סיכון מסורתי שהבנק מנהל. ממצאי הניתוח העלו כי הסיכונים המסורתיים החשובים ביותר לסיכון האקלים הם סיכונים האשראי וההשקעות ובהתאם, הבנק בחר למקד בהם את עיסוקו בתחום.

בהתאם להנחיות בנק ישראל, והפרקטיקה המקובלת בקרב בנקים ברחבי העולם, הבנק מצוי בתהליך מקיף של זיהוי והערכת סיכונים אקלים על כלל פעילותו הפיננסית, ובדגש על פעילות האשראי העסקי. כחלק מתהליך זה בוצע בבנק, בשיתוף מומחים חיצוניים לסיכונים אקלים, מיפוי איכותני מעמיק של סיכונים האקלים המהותיים לבנק בטווחי הזמן השונים בסגמנטים שונים של האשראי העסקי. במסגרת זו, לצורך הערכת הסיכונים הפיזיים, הבנק התבסס על הניתוח של המשרד להגנת הסביבה ומינהלת שינויי אקלים בישראל, אשר זיהו ארבע מגמות אקלים מרכזיות, הצפויות להתרחש בישראל. היות ורוב מוחלט של הפעילות הפיננסית של בנק דיסקונט מצויה בישראל ותואמת את הפריסה הגאוגרפית של כלל פעילות המשק הישראלי, ניתוח השפעתם של גורמי סיכון אקלים על סיכונים פיננסיים בבנק התבסס על תחזית זו:

- חם יותר - צפויה מגמת התחממות משמעותית בכל הארץ, בדגש על מערב ישראל (מישור החוף), בה שיעור ההתחממות יהיה גבוה יותר. במזרח הארץ, השפעות ההתחממות צפויות להיות חמורות יותר, כיוון שאזור זה חם יותר כבר כיום.
- יבש יותר - צפויה ירידה כוללת של 10% בהיקף המשקעים הכולל עד סוף המאה, לצד שינוי בהתפלגותם לאורך ועל פני השנים. בהתאם, צפויות שנות בצורת רבות, המלחה של מקורות מים טבעיים והתגברות תהליך המדבור.
- גבוה יותר - צפויה עליה משמעותית של גובה פני הים, כאשר הערכות שונות מתייחסות לעליות של בין מטר אחד ל-2.5 מטרים. עליית גובה פני הים צפויה להחמיר את ההשפעות של סופות המגיעות מן הים ולהאיץ את שחיקת רכס הכורכר לחוף הים התיכון.
- חזק יותר - צפויים יותר אירועים קיצוניים, בדגש על גלי חום וגשמי זעף, שייובילו לסחיפת קרקעות, שריפות, שיטפונות והצפות מרובות, לצד שחיקה מהירה של רכס הכורכר.

סיכון אשראי

סיכונים הקשורים למשבר האקלים עשויים להיות בעלי השפעה על שווי נכסים, עלויות והכנסות, וכן מודלים עסקיים ותפעוליים של לווה הבנק. בהתאם, סיכונים אקלים עלולים לערער את היציבות הפיננסית של הלקוחות, להגביר את סיכון האשראי שלהם, ובמקרים מסוימים עלולים לפגוע בכושר החזר ולהוביל לכשלי אשראי.

- דוגמאות להשפעת סיכונים אקלים פיזיים על סיכון האשראי - אירועי קיצון אקלימיים הינם בעלי השפעה על התיק העסקי-מסחרי של הבנק, ועשויים לפגוע בשווי נכסים, מלאים ובטוחות של לווים, בהמשכיות העסקית (למשל, עקב צורך בשיפוץ נכסים שנפגעו, ירידה בשעות העבודה האפשריות במקצועות מסוימים, פגיעה ביכולת ההגעה של עובדים למקום העבודה או פגיעה בשרשראות האספקה). בענפים מסוימים (כגון אופנה ודשנים), הסיכונים הפיזיים צפויים גם להשפיע על סביבת הפעולה של מוצרים של לווים, ובכך לפגוע ברלוונטיות שלהם לצרכי השוק. לצד זאת, התממשות של אירועי קיצון אקלימיים עלולה להשפיע גם על האשראי הקמעונאי, להביא לפגיעה בנכסים של משקי בית, לרבות נכסים המשועבדים לבנק כבטוחות (ובפרט בתים ורכבים). הפגיעה בנכסים עשויה להביא לירידה

⁹ לפרטים נוספים אודות הגדרת הסיכונים שהבנק מנהל ראו, [דוח שנתי 2023 - גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים](#); [דיו וחשבון שנתי 2023 - דוח הדירקטוריון וההנהלה](#), פרק ג' סקירת הסיכונים.

בהכנסה הפנויה מחד, ולעליה בביקוש לאשראי ונזילות מאידך, על מנת לממן שיקום של הנכסים או רכישה/השכרה של נכסים חלופיים. בכך, עלול לעלות סיכון האשראי של משקי הבית שנפגעו.

- דוגמאות להשפעת סיכונים מעבר על סיכון האשראי - סיכונים המעבר צפויים לשנות את הסביבה העסקית הגלובלית והמקומית בה פועלים לקוחות הבנק, ובכך לפגוע ביכולתם להמשיך לפעול באופן בו פעלו דרישות וסנקציות רגולטוריות גוברות, ירידה בזמינות (ו/או עליה במחיר) של חומרי גלם ומשאבים, עליה בסטנדרטים ובדרישות האקלימיות שהם מקבלים מלקוחותיהם, שותפיהם ועובדיהם כתנאי להמשך העסקים, ואף צורך בהשקעות נרחבות לטובת התאמות טכנולוגיות של תהליכים, מפעלים, מוצרים ומודלים עסקיים.

הבנק מנהל סיכון זה באמצעות מיפוי וזיהוי של סיכונים אקלים ספציפיים בתיק האשראי, תוך דגש, לפחות בשלב הראשוני, על תיק האשראי העסקי. זאת, על בסיס ניתוח מהותיות הסיכון והאשראי, והמתודולוגיות הקיימות כיום לניהול סיכונים אשראי הקשורים לשינויי אקלים. הבנק מצוי בימים אלה בתהליך עומק להבניית מתודולוגיה לזיהוי, הערכה וניהול סיכונים אקלים בתיק האשראי העסקי ברמת הלווה הבודד, והיבטים מסוימים בתוכו כבר הוטמעו במדיניות האשראי של הבנק והחלו להיות מיושמים. התהליך הפרטני של הערכת הסיכונים מתבצע בשיתוף לקוחות הבנק, בין היתר גם בכדי להעמיק את ההיכרות וההבנה של הסיכונים המהותיים בקרב החברות במשק הישראלי. כחלק מגידור סיכון האשראי בראי סיכונים אקלים, הטיל הבנק מגבלות תיאבון סיכון ראשוניות על תיק האשראי. במסגרתן, נקבע כי הבנק יימנע ככלל ממתן אשראי לחברות מתחומי כריית והפקת פחם, בישראל או בחו"ל. כמו כן, הבנק יימנע ממתן אשראי בחו"ל לחברות נפט גולמי, זיקוק נפט ומוצריו ודלק גרעיני¹⁰. בנוסף, קבע הבנק, במסגרת מדיניות האשראי, חובת בחינה מעמיקה ומקדימה של סיכונים אקלים בבקשות אשראי מהותיות של חברות הפועלות בישראל בשרשרת הערך של הנפט והפחם - הפקה, זיקוק, וייצור אנרגיה, ובתחומים נוספים הקשורים לאנרגיה פוסילית בחברות הפועלות בחו"ל. כמו כן, הבנק מגביל את משך תקופת האשראי המקסימלית במקרים אלו. הנחיות אלו הינן בנוסף על המתודולוגיה המתגבשת, אשר תתייחס באופן רחבי לכלל פעילות האשראי העסקי בבנק, ותכלול מגוון אמצעים לניהול הסיכון והפחתתו.

המודעות הגבוהה של הבנק לסיכונים השונים והמדיניות שלו, לקדם מימון ירוק וניהול אפקטיבי של סיכונים אקלים בפעילות האשראי נועדו לסייע במיתון הסיכון באופן משמעותי.

סיכון שוק (השקעות)

סיכונים אקלים שונים הינם גם בעלי השפעה מהותית על נכסים שהבנק משקיע בהם, ועלולים לפגוע בשווי הנכסים, ולהגביר את התנודתיות בשווקים שונים.

- דוגמאות להשפעת סיכונים אקלים פיזיים על סיכון שוק - להתממשות של הסיכונים הפיזיים ישנן השפעות מקרו כלכליות קצרות טווח שהינן בעלות פוטנציאל השפעה על שווי נכסים מדינתיים ותנודתיות מוגברת בשווקי ההון ושערי החליפין. בנוסף, סיכונים אלו עשויים להיות בעלי השפעה מהותית על יעדי ההשקעה של הבנק, וצפויים לפגוע בשווי נכסים, מלאים ובטוחות, ובהמשכיות עסקית בטווחי זמן שונים (בדומה למפורט ביחס לסיכונים אשראי).

- דוגמאות להשפעת סיכונים מעבר על סיכון שוק - סיכונים המעבר צפויים לשנות את הסביבה העסקית הגלובלית והמקומית בה פועלים יעדי ההשקעה של הבנק, ובכך לשבש את פעילותם העסקית (בדומה למפורט ביחס לסיכונים אשראי). בפרט, סיכון המוניטין, המושפע בין היתר מדירוג ה-ESG של יעדי ההשקעה וניירות הערך. סיכון זה הוא בעל השפעה מהותית על שווי ניירות ערך בהם הבנק משקיע, ובפרט על שווי ניירות ערך זרים בהם מושקע הבנק, הנסחרים בשווקים בהם מודעות המשקיעים לנושא והחשיבות שהם מייחסים לו גבוהה בהרבה מהשוק הישראלי.

החל משנת 2022, הבנק מנהל את חשיפת סיכונים שוק לגורמי סיכון אקלים, במסגרת ניהול היבטי ה-ESG בניהול השקעות הנוסטרו. הבנק שילב שיקולים אלה במדיניות ההשקעות וקבע שבכל רכישה של ניירות ערך יילקח בחשבון ציון דירוג ה-ESG, תוך העדפת השקעה בחברות המייצרות מוצרים ירוקים שתורמים לשמירת איכות הסביבה, ו/או שקיים בהן תהליך ייצור ירוק המגן על איכות הסביבה. הבחינה נעשית על פי דירוג ESG שמפרסמות חברות דירוג, ו/או על פי דירוג ESG מקובל אחר. דירוגי ה-ESG הנבחרים על ידי הבנק, לוקחים בחשבון גם את חשיפת החברה לסיכונים אקלים, וכך באמצעות השימוש בדירוג, מנוטרת גם החשיפה לסיכונים אקלים.

10 המדיניות חלה על אשראים חדשים בלבד, ולא תאכף באופן רטרואקטיבי ביחס לאשראים שכבר הועמדו ללווים מענפים אלו.

בנוסף, נקבעו הגבלות מטעם ראש חטיבת שווקים פיננסיים לגבי ניטור סיכונים סביבה ואקלים, בהתייחס לרמת הסיכון בהשקעה. במסגרת הגבלות אלה נאסר על ביצוע השקעה באג"ח קונצרני בעל סיכון ESG גבוה, ונקבעה מגבלה על היקף ההשקעות באג"ח קונצרני ברמת סיכון ESG בינוני-גבוה מסך תיק ההשקעות באג"ח קונצרני של הבנק.

סיכונים אקלים נוספים בניהול הבנק:

סיכון	פירוט
סיכון מוניטין	כחלק מהמודעות העולמית הגוברת למשבר האקלים והשלכותיו, דעת הקהל עשויה להוות גורם משפיע משמעותי על הפעילות העסקית של מחזיקי העניין של הבנק (לרבות הלקוחות, העובדים, המשקיעים וכו') וכפועל יוצא, גם על הבנק עצמו. הבנק קבע במדיניות לניהול סיכון מוניטין כי עליו לפעול לפי עקרונות של ESG, לנהל סיכונים אקלים וסביבה, ולהימנע מפעילויות המנוגדות לעקרונות אלה והעלולות להוביל לפגיעה במוניטין הבנק. בנוסף, קובעת המדיניות כי יש לבחון פעילויות מימון גם בראי שיקולי אקלים מהיבט המוניטין.
סיכונים נזילות	תחת תרחישים שונים, גורמי הסיכון האקלימיים עלולים להשפיע על סיכון הנזילות במספר דרכים: ראשית, באמצעות השפעתם על הביקוש של הלקוחות לנזילות (הן על ידי עליה בביקוש לאשראי והן על ידי מימוש פקדונות וחסכונות); שנית, באמצעות השפעתם על סיכון המוניטין של הבנק; ובנוסף, באמצעות השפעתם על עלויות המימון של הבנק ויכולת המימוש של נכסים נזילים. הבנק התייחס במדיניות סיכון הנזילות לסיכון האקלים כגורם סיכון אפשרי להמשך מעקב. יש לציין כי עקב היותו של סיכון הנזילות סיכון המנוהל בעיקר בטווח הקצר, השפעתו של סיכון האקלים כסיכון מתפתח וארוך טווח צפויה להיות משנית בשלב זה.
סיכונים תפעוליים והמשכיות עסקית	אירועי קיצון אקלימיים עלולים להשפיע על ההמשכיות העסקית של הבנק במגוון דרכים, ולפגוע ביעילותו התפעולית של הבנק. בין גורמי הסיכון המרכזיים בהקשרים אלה: פגיעה פיזית באתרי הבנק, הרציפות האנרגטית בישראל, וסיכונים גיאופוליטיים הקשורים לגלי הגירה צפויים במזרח התיכון עקב השפעות שינויי האקלים.

4.3 שילוב ניהול סיכונים אקלים כחלק ממערך ניהול הסיכונים הכולל בבנק

כחלק מיישום הוראות הרגולטור הישראלי והפרקטיקות המובילות, גיבש בנק דיסקונט תכנית עבודה הוליסטית להטמעת נ"ת 345. תכנית העבודה נבנתה לביצוע עד שנת 2025, מתוך פרדיגמה של שילוב סיכונים אקלים בניהול הסיכונים השוטפים בבנק. תכנית עבודה זו תאפשר חיזוק של מערך ניהול סיכונים אקלים ושילובו באופן אינטגרטיבי כחלק ממערך ניהול הסיכונים הכולל של הבנק. בשנה החולפת החל תהליך שילוב זה, בדגש על מוקדי המפתח הבאים:

4.3.1 מדיניות ותהליכי ניהול סיכונים אשראי

בשנה החולפת בנק דיסקונט המשיך לעדכן ולפתח את מדיניות ניהול סיכונים אקלים וסביבה כחלק ממדיניות האשראי של הבנק. במסגרת זו, הבנק העמיק והרחיב לראשונה את העיסוק במדיניות גם להדגשת סיכונים אקלים, המעבר לסיכונים הסביבתיים המנוהלים בבנק מזה שנים. זאת, כחלק מהגישה הרווחת בסקטור הבנקאי, לפיה סיכון האשראי מהווה את הנדבך המהותי ביותר ביחס לחשיפת הבנק לסיכונים אקלים.

המדיניות קובעת כי הבנק יפעל לזיהוי, מדידה, הערכה והפחתה של סיכונים אשראי מהותיים הקשורים לאקלים וסביבה באמצעות שלושת קווי ההגנה הקיימים בבנק:

- קו הגנה ראשון - היחידות העסקיות האחראיות על ביצוע הערכת הסיכון במסגרת בקשות אשראי, ניטור שוטף של חשיפות ללווים ותקשורת עם הלקוחות. פעילות הקו הראשון כפופה למדיניות האשראי ולתיאבון לסיכון כמוגדר במתודולוגיות ובנהלים הרלוונטיים.
- קו הגנה שני - גורמי ניהול הסיכונים האחראים על קביעת מדיניות, ניטור היקף החשיפות בתיק, והערכה בלתי תלויה של הסיכון בעסקאות על פי רפי מהותיות ופרמטרים נוספים.
- קו הגנה שלישי - פונקציית הביקורת הפנימית האחראית על הבטחת האיכות והאפקטיביות של התהליכים, הנהלים ומערכות הבקרה של קווי ההגנה הראשון והשני ושל מסגרת הממשל התאגידי לניהול הסיכון, בהתאם ליישום והטמעת התהליכים בבנק.

המדיניות קובעת את האופן בו יתבצעו תהליכי זיהוי, מדידה, והערכה של סיכונים אשראי הקשורים לסיכונים אקלים ברמת הלווה, ואת האופן בו הערכות אלה יסוכמו ברמת התיק. המדיניות מעגנת את המתדולוגיה המגובשת בבנק, לפיה לכל לווה עסקי נקבע דירוג סיכון אקלים שורשי, בהתאם לפרופיל הסיכון של ענף המשק בו הוא פועל, וכי באמצעות שאלון ייעודי שישלח ללווה, יוערך הסיכון השיורי בהתאם לרמת ניהול הסיכונים אצל הלווה והמאפיינים הספציפיים של החברה. בנוסף, על פי מתודולוגיית הבנק לניהול הסיכון, רמת הסיכון המוערכת משפיעה על דירוג האשראי של הלווה בבנק.

4.3.2 איסוף מידע וניתוח נתונים

בנק דיסקונט פועל ביתר שאת לצורך פיתוח יכולות לביצוע הערכות איכותיות וכמותיות של חשיפת הבנק ולקוחותיו לסיכונים אקלים. יכולות אלה צפויות לכלול בין השאר ניתוח תרחישי אקלים ומבחני קיצון, בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים בישראל ובאמצעות שיתוף מומחים חיצוניים לתחום ניהול סיכונים אקלים במגזר הפיננסי.

בנק דיסקונט עוסק בפיתוח יכולות איסוף מידע אקלימי¹¹, הן מלקוחות הבנק והן ממקורות מידע חיצוניים מהימנים שסייעו לבנק לקבל החלטות אסטרטגיות מבוססות נתונים בכל הקשור לניהול סיכונים אקלים.

4.3.3 צעדים נוספים

במסגרת ניהול סיכון ההשקעות, הוגדרו הנחיות ומגבלות עבור תיק השקעות הנוסטרו של הבנק, הקשורות לדירוגי ESG, אשר פורטו לעיל. במסגרת ניהול סיכון המוניטין, הבנק קבע כי על מנת למנוע פגיעה במוניטין של הבנק, עליו לפעול לפי עקרונות של ESG, ולהימנע מפעילויות המוגזרות לעקרונות אלה, ובנוסף לפעול לניהול סיכונים אקלים וסביבה בפעילותו העסקית. במסגרת תהליך הערכת הלימות ההון (ICAAP) שילב הבנק התייחסות להשפעות הצפויות של סיכון האקלים. תהליך זה בוצע על בסיס הערכות בעלות אופי איכותי. בעתיד, ובהתאם להתפתחות המתודולוגיה, הבנק שואף להתייחס להשפעות הצפויות של סיכונים האקלים במסגרת תהליך ה ICAAP תוך שימוש בהערכות כמותיות.

5. מדדים ויעדים

5.1 מדדים בשימוש הבנק לניטור ומעקב אחר סיכונים והזדמנויות הקשורים לשינויי אקלים

על מנת לאפשר מעקב וניהול אפקטיבי אחר הזדמנויות וסיכונים אקלים, הבנק הגדיר ארבעה מדדים מרכזיים אותם הוא מודד ובוחר באופן תקופתי. מדדים אלו מהווים מדדי ליבה לבחינת החשיפה לסיכונים אקלים ותכליתם לסייע לבנק לזהות ולהיערך לסיכונים והזדמנויות בתחום האקלים. מדדים אלו משולבים בתהליכי ניהול הסיכונים השוטפים בבנק ומעקב צמוד אחריהם יאפשר לבנק להתאים את פעילותו העסקית לסיכונים והזדמנויות הרלוונטיים:

1. היקפי מימון ירוק - היקפי האשראי שניתן ללקוחות אשר נועד לקידום פעילות בעלת ערך סביבתי ואקלימי, בפילוח לפי ענפי פעילות.
 2. רמת החשיפה לסיכון אשראי המיוחס לפעילויות בעלות השפעות אקלימיות מהותיות (באופן ישיר או בשרשרת הערך), ובהתאם הינן חשופות לסיכונים מעבר קיצוניים.
 3. רמת החשיפה של תיק האשראי העסקי של הבנק לסיכונים אקלים - היקפי החשיפה של תיק האשראי, בפילוח לפי ענפי פעילות וסוגי סיכונים ורמות סיכון. בשלב זה הבנק מעריך את החשיפה לפי החשיפה השורשית של הלקוחות, וככל שיתקדם ביישום המתודולוגיה להערכת הסיכון השיורי, ישאף הבנק לדייק את הניתוח בהתאם לסיכון השיורי המוערך.
 4. טביעת רגל פחמנית תפעולית - סך היקף הפליטות במכלול 1, 2, ו-3 תפעולי (בטון CO2eq).
- בהתאם לצורך ולהתפתחות התחום, ייבחן השימוש במדדים נוספים באופן תדיר או נקודתי.

11 מידע אודות היערכות הארגון לשיבושים כתוצאה משינוי אקלים; שיעור ההכנסות המבוססים על מוצרים/ שירותים עתירי פליטות; קיומה של פוליסת ביטוח לכיסוי סיכונים הנגרמים מנזקי טבע וכדומה.

5.1.1 מימון ירוק בבנק

ענף	יתרת אשראי בשנת 2022	יתרת אשראי בשנת 2023
אנרגיה מתחדשת	2,748,425	2,541,252
מים ושפכים	1,289,224	1,131,128
תחבורה נקיה	1,864,352	3,462,011
מחזור וטיפול בפסולת	447,048	716,274
בניה ירוקה	11,304	577,223
חקלאות מקיימת	302,004	421,366
סה"כ	6,671,500	8,849,254

5.1.2 חשיפת הבנק לענפים בסיכון מעבר מוגבר:

הבנק מדד את חשיפתו לענפים שנחשבים לעתירי פליטות גזי חממה, באופן ישיר או בשרשרת הערך, ענפים אשר צפויים להיות חשופים באופן קיצוני לסיכונים מעבר לפי חלק מתרחישי האקלים. הענפים שנכללים בקבוצה זו נבחרו הן על פי הנחיות מסגרות עבודה מובילות בעולם המגדירות מהם ענפים עתירי פליטות, והן על פי מיפוי הסיכונים שנערך בבנק.

להלן שיעור סיכון האשראי של בנק דיסקונט המיוחס לענפים עתירי פליטות, שמזוהים עם סיכון מעבר מוגבר:

ענף	שיעור חשיפה בתיק האשראי העסקי ליום 31 בדצמבר 2022 ¹²	שיעור חשיפה בתיק האשראי העסקי ליום 31 בדצמבר 2023 ¹³
דלקים פוסיליים וכריה וחציבה ¹⁴	1.29%	1.54%
ייצור חשמל	1.22%	1.00%
תחבורה והובלה ¹⁵	1.68%	1.89%
תעשייה כימית, גומי ופלסטיק, מלט ומתכת ¹⁶	0.97%	0.93%
סך הכל	5.16%	5.36%

12 מתוך סך נכסי הסיכון, נכון ליום 31 בדצמבר 2022. בשנת 2023 בוצעה בדיקה לזיהוי סיכונים אקלים באשראי העסקי של הבנק. בעקבות ממצאי הבדיקה עודכנה מתודולוגיית החישוב ונתוני 2022 עודכנו בהתאם.

13 מתוך סך נכסי הסיכון, נכון ליום 31 בדצמבר 2023.

14 כולל ענפי משק מתחומי הפקה, חיפוש וזיקוק נפט גולמי וגז טבעי, ענפי כרייה וחציבה, ומכירה של דלק ומוצרים.

15 ענפי משק העוסקים בהובלה יבשתית, הובלה ימית והובלה אווירית. וענפי תחבורה ציבורית וחברות היסעים.

16 ענפי מוצרי פלסטיק וגומי, תעשיית כימיקלים, דשנים וחומרי הדברה, מוצרים אל מתכתיים לבנייה, תעשיית מתכות ומוצריה.

5.1.3 חשיפת תיק האשראי של הבנק לסיכונים אקלים, בפילוח לפי ענפי פעילות וסוגי סיכונים אקלים^{17,18}:

ענף	% שיעור חשיפת האשראי	רמת החשיפה לסיכונים פיזיים	רמת החשיפה לסיכוני מעבר
ייצור ומסחר במזון ומשקאות	3.2%	גבוהה	גבוהה
חקלאות	0.7%	גבוהה	בינונית
שירותי איכות סביבה	0.6%	גבוהה	בינונית
בינוי וליווי פרויקטים	39.4%	בינונית	נמוכה
נדל"ן מניב	9.7%	נמוכה	בינונית
אנרגיות מתחדשות	1.1%	בינונית	נמוכה
אנרגיה ודלקים פוסיליים	4.4%	בינונית	גבוהה
תעשיית מכוונות	3.8%	בינונית	גבוהה
תעשיית חומרי גלם	2.3%	גבוהה	גבוהה
מכירה, תיקון והשכרה של כלי רכב	5.1%	נמוכה	גבוהה
הובלה ותחבורה	3.3%	בינונית	גבוהה
מסחר	4%	נמוכה	נמוכה
ביטוח	0.6%	גבוהה	נמוכה
ענפים אחרים	21.7%	נמוכה	נמוכה

5.2 טביעת הרגל הפחמנית של הבנק

הבנק מחוייב ליעדים של צמצום פליטות גזי חממה ופועל בהתאם להפחתה הדרגתית של טביעת הרגל הפחמנית התפעולית שלו, על ידי התייעלות אנרגטית בסניפים ובמטה. חטיבת תפעול ונכסים מנטרת מידי שנה את ההתקדמות בתחום, בעזרת ריכוז נתוני הביצועים בתחומים השונים וגיבוש דוח כולל. בנוסף, מדי שנה הבנק מדווח ולוונטרית על פליטותיו למערך דיווח ורישום פליטות של המשרד להגנת הסביבה. טביעת הרגל הפחמנית של בנק דיסקונט, שנתונה מובאים להלן, מורכבת משלושה מכלולים:

- מכלול 1 - סך הפליטות הישירות שמקורן בצריכת דלקים וגזי קירור.
- מכלול 2 - סך הפליטות העקיפות הנובעות מצריכת חשמל.
- מכלול 3 - סך הפליטות העקיפות המושפעות מהפעילות, אך אינן נובעות ממנה. במכלול זה נכללות הטיסות העסקיות, צריכת הנייר ומחזור, צריכת המים והפסולת האלקטרונית.

טביעת הרגל הפחמנית של הבנק מחושבת בהתאם לתקן GHG protocol הגלובלי, ובהסתייעות במקדמי הפליטה של המשרד להגנת הסביבה בישראל (למכלולים 1 ו-2), ושל DEFRA (למכלול 3).

יובהר כי חישוב הפליטות המופיע תחת מכלול 3 מתייחס להיבטים התפעוליים בלבד, ואינו כולל את אומדן פליטות המיוחסות לפעילות הפיננסית של הבנק. אומדן זה בוצע על ידי הבנק לראשונה בשנת 2022 בהתאם לתקן ה-PCAF הבינלאומי, ומתפרסם לראשונה בדוח זה. כמקובל, התחשיב מופיע בדוח בנפרד מחישוב הפליטות התפעוליות של הבנק.

17 הנתונים מתייחסים לסך נכסי הסיכון המיוחסים לענף, בכלל תיק האשראי של הבנק למעט אשראי למשקי בית (לדיוור ושאינו לדיוור).
18 המיפוי של רמות החשיפה לסיכונים פיזיים/ סיכוני מעבר נקבע אל מול האפשרות של התממשות הסיכונים באותו ענף, תוך הנחת תרחיש סביר של BAU בטווח זמן של עד עשור ממועד המדידה.

בשנת 2023 טביעת הרגל הפחמנית של בנק דיסקונט עלתה בכ- 26%¹⁹ בהשוואה לשנת 2022, לאחר מספר שנים בהם טביעת הרגל הפחמנית של הבנק הייתה במגמת ירידה. בשנת 2023, בשל ההערכות לפתיחת הקמפוס החדש ומעבר הדרגתי אליו (שגרם לכפילות בשימוש בנייני המטה), סך צריכת החשמל של הבנק, וסך שטחי הבנק, עלו ביחס לשנה הקודמת. לאחר סיום המעבר לקמפוס החדש ועזיבת בנייני המטה הישנים, צפויה ירידה משמעותית בצריכת החשמל. יצוין כי גם בשנת 2023, עצימות פליטות גזי החממה למ"ר של קבוצת הבנק המשיכה במגמת הירידה הכוללת של השנים האחרונות, באופן המוכיח כי מקור העליה בטביעת הרגל הפחמנית הכוללת הינו אכן העליה בסך השטח התפעולי של הבנק וכפילות המטות. להרחבה אודות מדדים נוספים לקידום התנהלות ירוקה בתפעול הבנק, ראו בפרק "דיסקונט ירוק" בדוח סביבה, חברה וממשל של הבנק לשנת 2023.

טביעת הרגל הפחמנית של הבנק, בפילוח לפי מכלולים – 2023-2021:

	2023	2022	2021	
מכלול 1	1,422	2,232	2,187	
מכלול 2	21,569	15,960	16,559	
מכלול 3 (תפעולי)	654	525	453	
סך הפליטות	23,645	18,717	19,199	

עצימות פליטות גזי חממה של הבנק, טון שוות ערך כד"ח/מ"ר, 2023-2021:

	2023	2022	2021	
עצימות הפליטות	0.12	0.13	0.14	

5.2.1 טביעת הרגל הפחמנית של הפעילות הפיננסית בבנק

טביעת הרגל הפחמנית של הבנק מורכבת הן מהפליטות הישירות והעקיפות של הבנק הקשורות לפעילותו התפעולית, והן לפליטות המשיכות לפעילותו הפיננסית - פעילות המימון וההשקעות (קטגוריה 15 של פליטות מכלול 3, לפי הגדרות תקן ה-GHG protocol לחישוב טביעת רגל פחמנית). הפליטות המשיכות לפעילות הפיננסית נחשבות למרכיב העיקרי בטביעת הרגל הפחמנית של גופים פיננסיים. על מנת לשקף באופן מלא את סך הפליטות הקשורות לפעילות הבנק ובכדי לשפר את יכולותיו של הבנק בתחום ניהול סיכונים אקלים, בנק דיסקונט החל בשנת 2022 תהליך לחישוב פליטות גזי חממה בפעילותו הפיננסית, על בסיס תקן ה-PCAF (Partnership for Carbon Accounting Financials). זהו התקן המקובל בעולם למדידת טביעת הרגל הפחמנית של מוסדות פיננסיים, המשוות לפעילות המימון וההשקעות שלהם. הבנק מדד מספר היבטים של פעילותו הפיננסית לפי הזמינות בתקן (אשר אינו כולל מתודולוגיות חישוב ביחס לכלל המוצרים הפיננסיים הקיימים בבנק), ובהתאם למהותיות של מוצרים פיננסיים ופעילויות עסקיות שונות לבנק.

בשנת 2023, הבנק נקט במספר אמצעים אשר נועדו לשפר את איכות החישוב של טביעת הרגל הפחמנית על פי דרישות תקן ה-PCAF, והרחיב את היקפי הנתונים הפיננסיים והסביבתיים הזמינים לצורך ביצוע החישוב. לצד זאת, הבנק דייק את מתודולוגיית החישוב בהתאם להרחבת הנתונים הזמינים במשק הישראלי בכלל, מה שהוביל לשיפור איכות החישוב. ככלל, רמת הבשלות של השוק הישראלי ביחס לזמינות נתוני פליטות גזי חממה של חברות אינה גבוהה בהשוואה למדינות אחרות, והבנק מעריך שהזמינות של נתונים עבור לקוחות הבנק והמשק הישראלי בכלל צפויה לעלות עם הזמן, ובנוסף הבנק יפעל לאסוף יותר נתוני פליטות ישירות מלקוחותיו. בהתאם, ובהנחה שהמתודולוגיות הגלובליות בנושא ימשיכו להשתכלל ולהתרחב עם השנים, הבנק צופה כי בשנים הקרובות יהיה ניתן להמשיך ולדייק את המדידה ולטייב את ניטור טביעת הרגל הפחמנית המיוחסת לפעילות הפיננסית של הבנק.

הנתונים המפורסמים בדוח זה, הינם תוצאות החישוב ביחס לאשראי מאזני הניתן בחטיבה העסקית של הבנק לגופים עסקיים, בהתאם למתודולוגיית ה-PCAF להלוואות עסקיות לחברות פרטיות ולחברות ציבוריות. סך החוב שנכלל בחישוב זה הינו 87.4 מיליארד ש"ח.

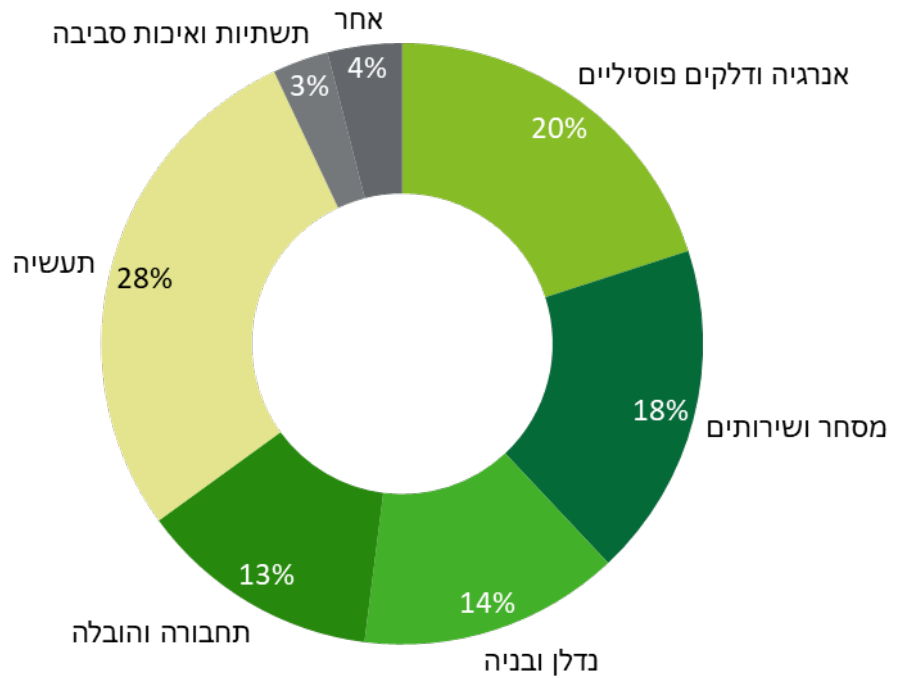
¹⁹ שנת 2023 היוותה בחלקה שנת בנייה, בשלבים הסופיים, ובחלקה שנת אכלוס של הקמפוס החדש של הקבוצה בראשון לציון. כחלק משלבי הבנייה הסופיים בוצעו בדיקות ושימושים במשאבי חשמל מים ודלק שאינם לצורך הפעילות השוטפת של הבנק (כדוגמת בדיקות עומסים), אותן לא ניתן להפריד במסגרת ניטור ואיסוף הנתונים. בנוסף, המעבר לקמפוס היה מעבר הדרגתי, תוך המשך אחזקה ותפעול של המשרדים הישנים של הבנק. אלה הביאו לעלייה בצריכת החשמל של הבנק בכ-35% בשנת 2023, ועלייה כוללת של סך המדרך הפחמני. עם זאת, הירידה בעצימות הפליטות משקפת התייעלות כוללת ביחס לשטחי הבנק.

להלן היקף הפליטות הממומנות בפעילות האשראי של החטיבה העסקית לשנת 2023:

ענף	סך פליטות ממומנות ¹ (M TCO2e)	שיעור מסך החוב	עצימות פליטות (למליון ש"ח) ²	ציון נתונים ³
אנרגיה ומבוססי דלקים פוסיליים	1.65	4.62%	408.9	2.0
מסחר ושירותים	1.44	39.03%	42.2	4.9
נדלן ובניה	1.16	36.95%	35.9	4.0
תחבורה והובלה	1.08	3.85%	321.4	3.9
תעשייה	2.24	6.16%	416.4	4.1
תשתיות ואיכות סביבה	0.22	1.94%	131.4	4.0
אחר	0.32	7.45%	49.1	4.9
סכום כולל	8.12	100%	92.9	4.3

1. סך הפליטות הממומנות הן החלק היחסי המשוייך לבנק מתוך כלל הפליטות הנובעות מהפעילות של לקוחותיו. הדיווח על פליטות ממומנות נעשה רק עבור חלקו של הבנק בפליטות הממומנות ואינו משקף את כלל הפליטות של הגופים המממנים.
2. עצימות הפליטות היא חלוקה של סך הפליטות הממומנות בסך החוב המאזני שנכלל בחישוב, והוא מהווה את סך הפליטות הנוצרות בגין כל מליון ש"ח אשראי.
3. איכות המידע הוא חלק מובנה בתקן ה-PCAF. האיכות נמדדת בסולם של 1-5, כאשר 1 הוא הציון הגבוה ביותר. איכות הנתונים הכוללת של הבנק תואמת את המקובל בשוק הישראלי. הגורם העיקרי המשפיע על איכות המידע נובע ממחסור בנתוני אמת סביבתיים מלקוחות.

פילוח פליטות המיוחסות לאשראי העסקי לפי סקטור ממומן:

6. נספחים

6.1 אינדקס TCFD

המלצות ה- TCFD		
מיקום בדוח	מידע מבוקש	מס' סעיף בתקן
ממשל		
4	פיקוח הדירקטוריון על נושאי אקלים	G(a)
5	ניהול נושאי אקלים בהנהלה הבכירה	G(b)
אסטרטגיה		
11, 7	סיכוני והזדמנויות אקלים בטווח הקצר, הבינוני והארוך	S(a)
12, 7	השפעת סיכוני והזדמנויות אקלים	S(b)
10	חוסן החברה להתמודד עם משבר האקלים	S(c)
ניהול סיכונים		
11	תהליך זיהוי והערכת סיכוני אקלים	R(a)
12	תהליך ניהול סיכוני אקלים	R(b)
14	אינטגרציה של סיכוני האקלים עם ניהול סיכונים כללי	R(c)
יעדים ומדדים		
15	מדדים לבחינת סיכונים והזדמנויות	M(a)
17	מכלולי מליטות וסיכונים קשורים	M(b)
15, 6	יעדים וביצועים	M(c)